

BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS VALENCIANS

EL ABANDONO DE UNA PROFESIÓN

En este primer semestre del año que nos ocupa, una serie de acontecimientos han dado la voz de alarma a todo el sector archivístico y por ello la Associació d'Arxivers Valencians se pronuncia.

En el mes de marzo, nos llega a través de la Mesa de Condiciones de Trabajo de la Generalitat Valenciana, la propuesta realizada por la Conselleria de Cultura de cambiar la denominación de archivero por Técnico Documentalista, y Técnico Medio Documentalista, en un intento de fusionar las tres profesiones en una. La AAV manifestó a la D. G. del Libro, Archivos y Bibliotecas, nuestro total desacuerdo al respecto, argumentando la total independencia de nuestra profesión con respecto a la de los bibliotecarios y documentalistas. Posteriormente en el DOGV de día 13 de mayo de 2002, se publica la Resolución de la creación de un Colegio Oficial de Bibliotecarios, Archiveros y Documentalistas de la Comunidad Valenciana, a propuesta de la Asociación de Bibliotecarios Valencianos.

Nuestra respuesta no se va ha hacer esperar. Primero por la forma en la que se ha llevado a cabo la propuesta, es decir sin contar con el apoyo y opinión de los propios archiveros. Segundo y más grave, por una cuestión de fondo, la formación universitaria. Cuando se está luchando por todos los sectores profesionales del estado español por una licenciatura en Archivística -anunciar aquí que la Universidad Autónoma de Barcelona ya ha creado la Escuela Superior de Archivística y Gestión de Documentos- manifestando nuestra total independencia formativa de otros sectores relacionados con la información, con los que se tiene que colaborar y compartir conocimientos, pero que de origen son abiertamente distintas, aquí, en nuestra Comunidad, con la propuesta de creación, que agrupa "los profesionales que estén en posesión de los títulos de diplomados en Biblioteconomía y Documentación y licenciados en Documentación", nos preguntamos ¿dónde estamos incluidos los archiveros? Nuestra profesión, nutrida en su mayoría por licenciados en Historia, no tiene cabida en este Colegio. Cabe preguntarnos ¿A partir de ahora los licenciados en Documentación, que anecdotíicamente estudian archivística, serán quienes ejerzan de archiveros? "Armonizar no significa ofrecer una capacitación idéntica para todos; se trata solamente de buscar los aspectos comunes de las diversas actividades profesionales a fin de facilitar los intercambios intelectuales, racionalizar la utilización de los recursos pedagógicos, organizar mejor el trabajo profesional e incluso, de ser posible, consolidar el peso de estas profesiones y, si la aplicación de un

enfoque armonizado llevara a confundirlas, habría que abandonarlo de inmediato" (La armonización de la capacitación en materia de biblioteconomía, ciencias de la información y archivística. París: Unesco. Programa General de Información (PGI), 1987, 16 p.)

Puede que nuestro camino a recorrer aún esté en los inicios, pero mientras tanto, por favor, que no nos pongan piedras en el camino, que si hablan por los archiveros, no lo hagan terceros, que seamos nosotros quienes encabecemos nuestras propuestas, y que mientras logramos tener una formación universitaria que prepare buenos profesionales en la gestión de documentos y archivística, no nos absorban otros profesionales.

Nosotros como AAV, hemos propuesto a la Universidad de Valencia la creación de un título propio y debemos como archiveros luchar por conseguirlo, manifestando así, nuestra necesidad de tener una formación universitaria superior en la gestión de documentos y archivos, una formación integrada que abarque todo el ciclo vital de los documentos.

Si dejamos que otros profesionales hablen por nosotros, el futuro que nos espera es incierto; el abandono hacia los archiveros y archivos empiezan a manifestarse como poco saludable o nada tolerable. Desde aquí, manifestar como AAV la necesidad de colaboración y apoyo de todos los archiveros y archiveras de nuestra Comunidad.

Remedios Antequera Borredá

ACTIVITAT PARLAMENTÀRIA SOBRE ARXIUS Corts Valencianes (abril-juny 2002)

• Pregunta escrita 1704/2002, formulada per Josep Albert Mestre Moltó (Grup Parlamentari Socialista-Progressistes), sobre les obres de millora del arxiu i la biblioteca municipal de Alcoi, de 6 de juny de 2002.

• Sol·licitud de compareixença 223/2002 d'un membre del Consell, formulada per Joan Francesc Peris García (Grup Mixt), per a informar dels motius de la absència dels representants de la Generalitat Valenciana en l'acte de la firma del protocol pel qual la Biblioteca Vaticana cedeix l'arxiu Borja a l'Arxiu de la Corona d'Aragó i en l'acte d'homenatge i investidura de doctor honoris causa de P. Miquel Batllori SJ d'onze universitats, entre elles la Jaume I de Castelló i la Universitat d'Alacant, celebrats els dos el passat 23 de maig en la ciutat de Barcelona.

El passat 20 de maig va tindre lloc a la Facultat de Geografia i Història de València una taula rodona organitzada per l'Associació d'Arxivers Valencians que sota el títol "La Formació Arxivística en la Comunitat Valenciana: una assignatura pendent", tenia com a objectiu analitzar l'oferta formativa superior que a hores d'ara hi ha al territori valencià, per tornar a posar de manifest, la manca d'estudis universitaris que puguen garantir una formació arxivística adient. També es volia conèixer la situació en altres indrets de l'Estat Espanyol, per veure si podien servir com a possibles models a l'hora de presentar alternatives que permetisquen el reciclatge dels actuals professionals, així com la preparació dels futurs arxivers valencians.

Van participar en la taula rodona, Francisco Blay Gimeno, Director del Departament d'Història de l'Antiguitat i de la Cultura Escrita de la Universitat de València, Ramon Alberch, Arxiver en Cap de l'Ajuntament de Barcelona, José Ramón Cruz Mundet, professor de la Universitat Carlos III de Madrid, Vicent Gil, Cap de la Secció d'Arxius de la Conselleria de Cultura, Vicent Jiménez Chornet, membre de l'AVEI i actuà com a moderadora Remedios Antequera, Presidenta de l'Associació d'Arxivers Valencians (AAV).

Tots els membres que formaven part de la taula van estar d'acord amb la necessitat d'adecuar els estudis universitaris al perfil professional, coincidint en que les actuals titulacions no són suficients. Per tal de poder aconseguir una formació específica, totes aquelles persones que volen treballar al món dels arxius han de completar els seus estudis amb masters, cursos de postgrau o amb altres cursos realitzats per les diferents associacions professionals, fet que suposa una alta despesa econòmica i a més alguns d'ells tenen l'inconvenient de no comptar amb un reconeixement oficial.

Malgrat aquest consens, en el moment d'establir quines serien les possibles alternatives ens vam trobar amb lex mateixes indefinicions a que hi estem acostumats. Sembla que la llicenciatura d'Arxivística, a hores d'ara, continua considerant-se inviable, entre altres coses perque no està present en els programes que ofereix el Ministeri de Cultura. A més, i en el cas valencià, Francisco Gimeno, com a representant de la Universitat, va deixar ben clar, que en el moment de dissenyar les actuals titulacions a València, hi havia representants dels sectors professionals implicats, arxivers i bibliotecaris, els quals estigueren d'acord, deixant ben clar a més que amb la situació

actual la "Universitat valenciana ja havia parlat".

Així i donat que la llicenciatura en Arxivística encara sembla una utopia, es podria considerar més viable la proposta de que a partir del pròxim curs es poserà en marxa a Catalunya. Es tracta dels estudis de Graduat Superior en Arxivística i Gestió de Documents, impartit per l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents, depenent de la Universitat Autònoma de Barcelona, que tindran una durada de dos cursos i que poden realitzar diplomats i llicenciatxs de qualsevol carrera. A hores d'ara, però, aquesta titulació no està homologada, encara que estan realitzant-se les oportunes gestions, i el preu de la matrícula és molt alt.

No hi hagueren propostes més concretes, però si hi ha una propera reunió abans de finalitzar el curs acadèmic per continuar parlant, ens reunirem Universitat, Arxivers y la Direcció General. Hi ha, doncs un subtil compromís de continuar parlant i buscant alternatives. L'AAV per la seua part pensa continuar la seu tasca envers una solució més satisfactòria, duent a terme totes aquelles accions que puguen afavorir la consecució d'aquest objectiu.

M. Pilar Sánchez Chuliá

LA NOTICIA

Diario El País 22 de abril 2002. Dentro del enfrentamiento palestino-israelí Sharon ha dado un paso más en su intento de imposibilitar la supervivencia del estado palestino al destruir los archivos de sus ministerios, el registro de la propiedad, los historiales educativos, seguros, etc. Sin esta memoria administrativa difícilmente puede funcionar una sociedad, que queda completamente desprotegida ante las demandas de derechos por parte de la comunidad judía.

En primera línea en Sistemas de Información y Gestión del Conocimiento.

Albalá

Sistema Integrado de Gestión de Centros Archivísticos

LA INDEFUGIBLE NOBLESÀ: ELS FONS MEDINACELI I JURA REAL A LA SAFOR

Paradoxalment, els arxius privats i incorporats, cada dia més, són el futur dels arxius històrics. No ja perquè els fons públics no donen més de si (encara hi ha molta tela per tallar, per exemple, en arxius judicials o els de la Confederació Hidrogràfica) sinó, sobretot, perquè aporten informació sobre èpoques i espais que, d'una altra manera, no podrien ser estudiats.

És per tot això que des de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Gandia, des del Servei Comarcal d'Arxius de la Safor i des de la pròpia Generalitat Valenciana s'ha vingut treballant conjuntament per tal de posar a l'abast del públic nous fons, bé siga en format original o bé a través del microfilm. A hores d'ara es troben enllestits i a disposició del públic instruments de descripció que permeten la consulta dels fons de Medinaceli –relatius a la Safor-, Jura Real i Sáenz de Juano.

El fons de Medinaceli comprén documents des de principis del segle XIII fins la segona meitat del XIX, atorgats majoritàriament a València, Catalunya i l'Aragó, llocs d'origen de les famílies que s'hi esmenten. Permeten resseguir la creació i evolució de les baronies de Palma i Beniarjó que confluixen a principis del XVI amb la casa Montcada i Aitona a causa del matrimoni d'Àngela Tolsà i Ripoll amb Gastó de Montcada, marquès d'Aitona. S'ajunten en aquest moment les possessions que anaren acumulant les famílies Ripoll i March (d'origen català) i Gisbert (d'origen aragonés). En els inicis del

XVIII, amb el casament de Luis Antonio de Còrdova, marquès de Cogolludo, i Teresa de Montcada, passà tot al ducat de Medinaceli per línia masculina. Aquest fons inclou també fons de famílies valencianes i catalanes tan rellevants com els Vidal de Blanes, Pròxita, Cardona, Faus (de Ròtova), Boil, Bou, Cabrera, Bas, Valldaura, Centelles, Romaní, Borja, Vic i Pérez d'Arenós per citar-ne algunes.

disponible en original, afecta fonamentalment la família dels Castillo. S'han catalogat un total de 62 caixes corresponents a documentació familiar-troncal així com a l'administració de bens i de senyorius, amb nombrosa correspondència. La documentació data, sobretot, dels segles XVIII i XIX, però abunden també els papers dels segles XV, XVI i XVII. Aquests corresponen als negocis de la casa a Gandia, a València i a la Ribera Baixa del Xúquer. També hi ha nombrosa informació sobre altres senyorius, vincles i propietats que es van integrar en la casa al llarg del XIX. Sobretot del marquesat de Villatoya així com d'altres títols que afecten Valladolid, Medina de Rioseco, Guadalajara, Toledo, Talavera de la Reina, Alcalà de Henares, Meneses, Pesadilla i Alcobendas. Tot un luxe per a arxivers i investigadors.

Maite Framis i Jesús Alonso

XVIII MESA DE TRABAJO DE ARCHIVOS DE LA ADMINISTRACIÓN LOCAL

Los pasados días 14,15 y 16 de marzo del presente año, se reunió en Alicante, organizada por la Diputación Provincial, la XVIII Mesa de Trabajo de Archivos de la Administración Local, con la participación de 32 profesionales, bajo el epígrafe de *La conservación de documentos. Incidencia de la tecnología de la información en la producción, autenticidad y conservación documental*.

En dichas jornadas se discutió ampliamente sobre la incidencia que el uso de las nuevas tecnologías tienen en las administraciones públicas, así como, la que van a tener en el origen, autenticidad y conservación documental, por las particularidades que presentan los documentos electrónicos; ya que aunque es indudable el beneficio que la incorporación de las nuevas tecnologías han aportado a la gestión y producción documental, como pueden ser los nuevos soportes aliados de la documentación tradicional, búsquedas rápidas, reproducción de copias, conservación de originales, etc. Pero se corre el riesgo, y en eso estamos, de pensar que toda la información

se encuentra en los ordenadores y, que esto, fomente la no producción documental en papel, sin tener claro si las transferencias a los archivos de los documentos en nuevos soportes van a llegar, serán fácilmente legibles y si no se convertirán en obsoletos con el paso del tiempo.

Al final de la Mesa se redactó un manifiesto, denominado "Manifiesto de Alicante" en el cual, entre otras cuestiones y a modo de resumen, se acuerda establecer escenarios de diálogo entre los expertos de las tecnologías de la información y comunicación y los archiveros, especialistas en sistemas de gestión de documentos; reclamar la adecuación de la legislación archivística a la nueva realidad y advertir a las administraciones que los modelos y propuestas de administración electrónica que se intentan impulsar, no conseguirán su objetivo si en su diseño e implantación no participan los archiveros en el momento de definir los procesos de análisis documentales y procedimentales.

Archivo Diputación Provincial de Alicante

Albalá es un sistema integrado para la gestión de centros archivísticos que incorpora las tecnologías más innovadoras:

- Estándares tecnológicos: Windows NT/2000/XP, ODBC, cliente/servidor, web.
- Normalización archivística: normas ISAD (G) e ISAAR (CPF) para la descripción archivística.
- Servidor para acceso web opac.
- Gestión de objetos multimedia.
- Módulos funcionales:
 - Descripción de fondos y creación de cuadros de clasificación.
 - Consulta a través de cuadros de clasificación, plantillas y por texto íntegro.
 - Gestión documental (transferencias, expurgos, movimientos, eliminaciones, gestión de espacios...).
 - Gestión de usuarios, consultas, préstamos y reservas.
 - Configuración, parametrización y administración del sistema.
 - Gestión de archivos de oficina.
- Servicios integrales: implantación, migración de datos, formación, soporte técnico.

Servicios de Teledocumentación, S.A.

Raimundo Fernández Villaverde, 28 - 1º Planta • 28003 Madrid
Tel. 91 456 03 60 • Fax 91 533 09 58

www.baratz.es • informa@baratz.es

El 24 de maig passat es va publicar la resolució d'unes beques d'investigació sobre la gestió de la qualitat dels serveis públics en l'Arxiu de Castella-la Manxa (DOCM número 60), convocades per concurs segons l'Ordre d'1 de març de 2002, de la Conselleria d'Administracions Públiques d'aquesta comunitat autònoma. Amb aquest motiu, els que ens considerem professionals de l'arxivística tenim l'oportunitat, i gairebé l'obligació, de reflexionar sobre el tema de la qualitat en els serveis oferts en els nostres arxius.

L'objecte d'aquestes beques, impensables de moment en l'àmbit de la nostra comunitat autònoma, és que les persones adjudicatàries de les beques realitzin un treball d'investigació sobre un tema relacionat amb la gestió pública i la qualitat dels serveis en els arxius, i amb caràcter orientatiu s'hi presentaven les àrees d'investigació següents:

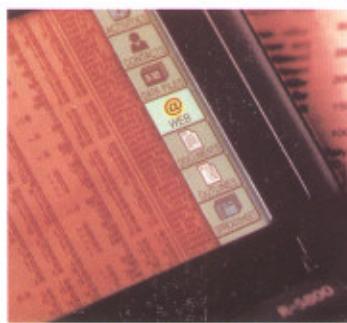
- Gestió dels arxius en l'àmbit de les administracions públiques.

- Utilització dels arxius com a fonts d'informació per part de les administracions públiques.

- Mètodes i tècniques per a l'organització i el funcionament dels arxius públics.

- Accés dels ciutadans a la informació continguda en els arxius públics.

Aquesta convocatòria no ens sorprèn, sinó que confirma la trajectòria de la política arxivística dels castellano-manxecs, que ja al gener de 2001

publicaren una carta de serveis on especificaven no sols els objectius i els serveis que s'hi ofereixen als usuaris, sinó també els compromisos adquirits i les garanties davant els incompliments d'aquells.

Per la part que ens ocupa, ens hem de preguntar: en quina mesura ens preocupem de millorar diàriament els serveis als usuaris? Ens posem a descriure (si es que ho fem), però, els instruments de descripció que elaborem són adequats a les necessitats dels interessats? I és més: és adequat el fons? Que els fons

d'arxius siguin els que heretem de les institucions no vol dir que no ens hem de preocupar per avaluar-ne la qualitat, dels suports i del contingut. Avaluem les eines utilitzades? En proposem millores? Acceptem suggeriments dels usuaris? Ens examinem nosaltres mateixos? Què tenim, què podem oferir, què poden necessitar, com podem garantir-ho, com podem millorar-ho, com podem innovar i ser competitius? Aprofitem tots els recursos al nostre abast i en traiem partit?

Si pensem que els arxius públics només poden tenir un fons i que el nombre d'usuaris està limitat, avaluem-nos. El punt de partida és fer-ne una planificació estratègica, amb un directori d'objectius amb el qual conformar un pla d'actuació, analitzar i avaluar periòdicament la gestió dels processos i les tècniques, dels serveis i de la col·lecció, per tal de millorar-ne la gestió i retroalimentar el sistema. Hem d'assumir com una funció més l'autoavaluació, i preparar els nostres arxius per al futur.

Mº José Cubells

CURSOS, SEMINARIOS Y CONGRESOS

-Los archivos de empresa en España. Organizan: la Fundación Hullera Vasco-Leonesa en colaboración con las Universidades de León y Salamanca y la Fundación Duques de Soria. Fechas: 22-26 de julio en León.. Más información: telf. 987 291 656 y

-Creación de contenidos para servicios de información digital. Organiza: Universidad de Zaragoza. Fechas: 24-26 de julio en Jaca. Más información:

-La administración electrónica y su impacto en la gestión de archivos. Organiza: Universidad de Cantabria. Fechas: 22-26 de julio en Laredo. Más información:

-Imagen y recerca 7es. Jornadas Antoni Varés. Fechas: 19-22 noviembre de 2002. Girona. Acepta comunicaciones. Más información: telf. 972 22 15 45 y

-Master en Archivística de la Universidad Carlos III de Madrid. Octubre de 2002, junio 2003. Solicitudes del 26 julio al 27 setiembre 2002. Telf. 91 62 45 908

PRENSA VALENCIANA

DIARIO LEVANTE 4 DE MAYO 2002

Dentro de la presentación del libro de José Vergara Conservación y restauración de material cultural en archivos y bibliotecas, el Director General del Libro, Archivos y Bibliotecas, José Luis Villacañas, reconoció que una gran parte de los espacios dedicados a archivos no cumplen unas condiciones mínimas de seguridad que recomiendan los profesionales.

DIARIO LEVANTE 5 DE MAYO 2002

El diputado socialista en las Corts Valencianas Francesc Colomer lamentó en un comunicado la falta de voluntad política del Consell en el desarrollo de la Ley de Patrimonio Cultural (1998), lo que la ha convertido en una norma oxidada y con unos objetivos enmohecidos, especialmente en el campo de los archivos, ámbito que califica de muy significativa para nuestra identidad.

DIARIO LEVANTE 7 DE JUNIO 2002

Artículo de opinión de la AAV sobre el outsourcing y el patrimonio documental, mostrando la inquietud de nuestro colectivo sobre esta práctica que se extiende cada vez más entre nuestras Administraciones Públicas y comentando los peligros que puede conllevar de cara a la eficacia, la transparencia y la protección de los derechos de los ciudadanos

CREDITOS

Per col·laborar en aquesta publicació dirigiu-vos a francisco.sanchis@agricultura.m400.gva.es

Butlletí Associació d'arxivers Valencians / nº 5 / abril-juny 2002.
Publicació trimestral.
Direcció i redacció: AAV (Francisco J. Sanchis Moreno)
Diseny Gràfic: TALLER DIGITAL 963 267 740
Impressió: Imprenta Ulló 963 680 047
I.S.S.N.: 1578-0538
D.L.: V-2530-2002

LA ASOCIACIÓN TE INTERESA, INSCRÍBETE EN:

ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS VALENCIANS

APARTADO DE CORREOS 13055 - 46080 VALENCIA